

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput III. De terræ motibus, divinitus immissis templique incendio a.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. ANONYMO.

n Rursus enimvero, quæ et hic et tribus præcedentibus numeris narrantur, sunt hujusmodi, ut Thessalonicam, prodigiose ei succurrente S. Demetrio, a barbarorum hoc cap, relata obsidione fuisse liberatam, non nemini persuadere sint nata. Ego interim rem totam prudenti lectoris judicio relinquo.

CAPUT III.

De terræ motibus, divinitus immissis templique incendio a.

Cum Thessalonica post Joannis Thessalonicensis obitum terræ motibus fuisse conculsum.

.. b Clementem ac misericordem Deum rogabat c, ne pœna illa d nobis sub sese eveniret. Factum autem est, ut et parvo tempore ante, id est, uno forte mense circiter ad Deum sanctus ille Pater noster e migraret, ac deinde eruditam illam a Deo civitatem nostram cœlitus immissa, ut dictum est, ineffabilem illorum terræ motuum pœna ita corripere f, ut maxima civitatis pars etc g...

Sancti ibidem templum haud dudum post comburitur.

B 183 Ineffabilem ergo, celebratorumque a barbaris miraculorum memoriam in lætitia modo, cum tranquillitate conjuncta, Deo Martyrique ob salutem suam civitas quotannis renovans in animabus salutari Curatoris sui templo cum hymnis conveniebat; post brevissimum vero tempus jam iterum civitati ineffabilis et peccatis nostris afflictio obvenit ex eo, quod venerandum corporumque ac animarum salutem afferens sepe memorati nostri post Deum domini, sancti martyris Demetrii, templum modo invisibili fuerit combustum h....

h agenteque de inde Sancto de novo extruitur.

184 Deum, ut Spiritum, qui Beseleel in tabernaculi structura illuminavit i, in animas, quas ipse respexit, immitteret, rogavit k, quo rursus domum suam propriis civibus splendide excitaret. Quod et factum est, perque certaminum Victoris et curam et auxilium pulcherrima illa sanitatemque afferens, uti et nunc cernitis, erecta fuit ædes sacra, quæ, peregrinis juxta ac civibus salutaris, pristino etiam honori restituta, lætitiæque omnibus facta, convenienter, quæ postulata sunt, concedit; in qua etiam, cum divinis mysteriis communicamus, laudes divinas celebramus, annuamque illius memoriam agimus, gratiis illius divinitus datis indesinenter fruentes, atque per curas ejus absque intermissione laudantes Patrem et Spiritum Sanctum l etc.

... Τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλόφρονον ἡγεῖτο Θεὸν ἐπ' αὐτοῦ μὴ ταύτην ἡμῖν γενέσθαι τὴν ἐπιπέλευσιν · Ὁ δὲ καὶ γεγένηται, καὶ πρό τιμῆς βραχέος καιροῦ, τοῦτ' ἴσθι, τάχα πῶς μὴδὲ ἐνὸς πρὸς Θεὸν τὸν αὐτὸν ἀποδηῆσαι ὅσιν ἡμῶν πατέρα, καὶ εἰδ' οὕτως καταλαβαῖν τὴν Σεοπαίδευτον ταύτην ἡμῶν πόλιν τὴν τῶν ἀνεμνηρευτῶν ἐκείνων σεισμῶν, ὡς εἴρηται, Σεήλατον ὄργην, ὥστε καὶ τὸ πλείστον τῆς πόλεως, etc...

183 Τῶν οὖν ἀνεκλαλήτων τούτων θαυμάτων καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων κηρυττειμένων ἐν εὐφροσύνῃ λοιπὸν μεθ' ἡσυχίας ἢ πόλεως τῷ Θεῷ καὶ τῷ μάρτυρι ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας κατέτος ἀνανεούμενοι μεθ' ὁμων συνθηροῦντο ἐν τῷ ψυχρῶστῳ τεμένει τοῦ αὐτῶν κηδεμόνος · μετ' ὀλιγοστῶν οὖν τούτων ἡδὴ χρόνον ἐπέλθει πάλιν τῇ πόλει ἐξ ἡμετέρων ἀμαρτημάτων ἄφατος Σέλης ἐκ τοῦ τὸν πανάγιον καὶ ἱεροτάφρον καὶ ψυχρῶστην ναὸν τοῦ πολλὰκις λεχθέντος μετὰ Θεὸν δεσπότου ἡμῶν τοῦ ἀγίου μάρτυρος Δημητρίου πυρκαϊκῶς ἐξ ἀοράτου τρόπου γενέσθαι....

184 Τὸ πνεῦμα ἠτήσατο τὸ ἐν τῇ σκηνῇ τὸν Βεσελεὴλ φωτίσαν τὸν Θεὸν καταπέμψαι εἰς ἄσπερ αὐτὸς ἐπειδὴ ψυχὰς, ἵνα πάλιν τὸν αὐτοῦ οἴκου τοῖς οικείοις πολίταις καιρῶν ἐγκαταστήσῃ · ὕπερ καὶ γεγένηται, καὶ διὰ τῆς τοῦ ἀλοφῆρου σπουδῆς τε καὶ συνάρσεως, ὡς ὁράτε καὶ νῦν, ὁ ὑπερκαλλὴς οὗτος καὶ ἱεροτάφρος οἶκος ἀνιστάθη, ξένων καὶ πολιτῶν σωτήριος καὶ τῆς προτέρας ἡλιωμένης τιμῆς, εὐφροσύνη τε τοῖς πᾶσι γενόμενος πᾶσιν παρέχει τὰς αἰτίσεις προσφόρος, ἐν ᾧ καὶ παρηγοῦμεν τρυφῶντες τῶν Σεῶν μυστηρίων, καὶ τὴν ἠτήσαν αὐτοῦ ἑορτάζομεν μνήμην, τρυφῶντες ἀπαύστως τὰς Σεοδότους αὐτοῦ χάριτας ἀνευδῶτως διὰ τῶν αὐτοῦ ἐπιστασιῶν, δοξολογούντες Πατέρα καὶ ἀγίον Πνεῦμα, etc.

ANNOTATA.

C a Caput hoc unum est ex iis, quæ per temporis brevitatem, quo codex olim Mazarinæus ad manum fuit, integra describi haud potuere. Ea interim, quæ descripta e litterario illo monumento habemus, lectori hic exhibeo, quæ locis, punctorum appositione hic distinctis, in dicto codice occurrit, narratione contineatur, in Annotatis subjectis compendio edocens. Præfatum porro hoc caput in eodem codice, in quo a fol. 155 usque ad fol. vers. 162 excurrit, sequentem hunc a me etiam hic retentum titulum in capite præfert: Περὶ τῶν γενομένων Σεήλατων σεισμῶν καὶ ἐμπρησμοῦ τοῦ ναοῦ.

b Auctor capituli initia, cujus loco puncta hic ponuntur, in codice olim Mazarinæo miraculorum omnigenorum, quæ S. Demetrius patravit, et magnitudinem et multitudinem primum deprædicat, moxque ad miraculum seu potius miracula, quæ post supra a se jam relata evenere, gradum faciens, Joanni, Thessalonicensi a se jam sæpius nominato archiepiscopo, cum jam Thessalonica a binis supra narratis Sclavorum obsidionibus liberata fuisset, visionem cælestem, qua terræ motibus Thessalonicam gravissime concutiendam intellexerit, divinitus fuisse oblatam, asseverat, ac tum, quæ hic modo sequuntur, subjungit.

c Joannes scilicet, Thessalonicensis archiepiscopus.
d Terræ motuum nimirum; neque enim de alia pœna auctor ante fuit locutus.
e Cum Joannem Thessalonicensem nec Fastis sacris adscriptum, nec cultu ecclesiastico condecoratum uspiam inveniam, existimo, eum ab auctore nostro Sancti titulo dumtaxat hic affici ex more olim recepto, quo episcopi tum defuncti, tum in vivis adhuc superstites, honoris causa seu per tituli honorarii modum Sancti appellari solebant.

f Cum

A f Cum Joannes Thessalonicensis seculo VII senescente obierit, unoque dumtaxat mense circiter ab obitu illius elapso, uti auctor noster hic docet, terræ-motus pœna, de qua agit, evenerit, utcumque compertum habetur tempus, quo ista Thessalonicam affligi contigerit.

A. ANONIMO.

g Pagina hic, quæ alioquin fuisset 157, e codice olim Mazarinæo est excisa; illa autem tota, ut apparet, descriptus fuerit terribilis ille terræ-motus, quem per dies plures durasse, adeoque existisse gravem, ut plerique domos relinquere fuerint compulsi, auctor postea seu pag. 158 subjungit. Addit porro, et hic eluxisse prodigiosam S. Demetrii de Thessalonicensibus curam; eum enim a pluribus, terræ-motu durante, et civitatem obequitantem, et hujus una cum aliis, ut perhibent, Sanctis custodiam agentem, fuisse conspectum, neminemque e civibus ædificiorum, quæ magno numero concidere, ruina fuisse oppressum, sed omnes, cessante terræ-motu, incolumes domum esse reversos. Adhæc Sclavos, qui tum haud procul a civitate Thessalonicensi aberant, hanc tamen non occupasse, idque ex eo factum, quod cum ex eminentioribus locis civitatem penitus collabi vidissent, civesque sub ejus ruina sepultos, existimarent, hincque, ut illam occuparent, inermes accessissent, pristino in statu muros, uti multi ex iis ipsis postea fassi sunt, invenerint, armatique in iis præsidarii plurimi, licet interim nulli fere in urbe cives forent, sese spectandos exhibuerint. Paucis porro, quibus Thessalonicenses, miraculis hujusmodi, per ipsos barbaros agnitis, recreatos, ad S. Demetrii templum, repetita quotannis solemnitate, convenisse, narrat, verbis interpositis, nova mox eos adversitate, dicti scilicet templi incendio fuisse afflictos, pag. 159 refert. Verba, quibus id ibidem facit, ea ipsa sunt, quæ hic, aliquot aliis aucta, modo sequuntur.

h Modo hic in codice olim Mazarinæo addit auctor, templi S. Demetrii incendium nulla ratione, unde id a manu invisibili excitatum fuisse vult, extingui potuisse, etiamsi nec homines, nec instrumenta ad rem exsequendam deessent; atque ita quidem sacrum illud ædificium flammis fuisse combustum, ut ne minima quidem ex eo pars manserit superstes; cum vero plurimi de infortunio illo magnopere dolerent, nec viro, hos inter illustri, qui templum priori, nec elegantia nec ulla prærogativa inferius, brevi ædificandum, sese e revelatione, sibi facta, didicisse, asserebat, fidem adhiberent, Demetrium illorum misertum, fecisse, quæ hic mox verbis sequentibus memoriæ produntur.

B i Hunc Dominus incredibili metallâ elaborandi et quælibet in mechanicis invenienda scientia instruxit, eidemque Moyses-constructionem tabernaculi fœderis commisit. Ad i. lib. Exodi cap. 31, §. 2.

k Sanctus scilicet Demetrius; neque enim alia, de qua queant isthæc intelligi, persona hic occurrit.

l Ita terminatur præsens anonymi nostri caput; sintne autem omnia prorsus, quæ isthoc suppeditat, ac maxime, quæ, in compendium utcumque contracta, in Annotatis hic modo exhibui, veritati apprime consona, pro certo asseverare non ausim, remque proinde totam prudenti lectoris judicio permitto.

CAPUT IV.

Sclavi, uno e principibus suis in captivitatem indigne abducto, irati Thessalonicam, iterum a se obsidione pressam, ad famis angustias adigunt, atque ab ea tamen iterum, suis succurrente S. Demetrio, recedere coguntur, parsque præterea illorum magna strage ab imperatoris exercitu post afficitur a.

C Tὴν ἤδη προτειθεῖσαν μερικῶς τῶν θαυμάτων πληθύν τῶν ἀδελφῶν καὶ συμμάχων καὶ κηδεμόνων ἡμῶν Δημητρίου, τοῦ γνησίου θεράποντος τοῦ ἀκαταλήπτου καὶ δημιουργοῦ τῶν ἀπάντων Θεοῦ ἐν βραχείᾳ λόγῳ ἐκ τῶν πλείστον διεξελθόν μετελεύσονται εἰς τὴν νῦν καθ' ἡμᾶς προσελθούσαν παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν προειμένου μάρτυρος Δημητρίου προμήθειαν, ὅπως κινδύνους καὶ ἰδρώτας ὑπὲρ ἀναξίου δούλου προήλατο, καὶ ὡς τὴν πόλιν παρ' ἐλπίδας ἐξ ἀφειδίτων κινδύνων ἐρύσαστο. Τῶν γὰρ πολλὰς λελεγμένων τῶν προσπαρκειμένων τῇ θεοσώστῳ ταύτῃ πόλει Σιλαβίνων, τῷ δοκεῖν τὰ τῆς εἰρήνης κρατούντων, ὁ τότε τῆς τῶν ἐνθάδε ἐπαρχότου κρατεῖν κελυθεῖς, ποῖα τρόπον ἢ τίνος χάριν τὰς θεοσώστους τοῦ ὑπὸ Θεοῦ λαχόντος βασιλευσὶν ἡμῖν, διὰ ἀναφορῶν ἐνήχησεν ἀκούσ. κατὰ τοῦ τῶν Ρυγγίνων βῆγος, τοῖνομα Περβούνδου, ὡς διαδέσει δολὰ καὶ γνώμῃ πονηρᾷ κατὰ τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως βουλευσαμένου.

Cum celebris nostri et propugnatoris et creatoris Demetrii, incomprehensibilis omniumque conditoris Dei servi genuini, miraculorum e plurimis multitudinem, quam ex parte proponere statueram, brevi sermone modo percurrerim, ad eam, quæ nobis ab eo, qui pro nobis animam posuit, martyre Demetrio ætate nostra obvenit, curam transibo, quanta pericula ac sudores pro indignis servis subierit, et qui civitatem præter spem periculis inevitabilibus liberarit, exponens. Cum igitur sæpius dicti, qui custoditæ huic a Deo civitati adjacebant, Sclavi ea, quæ pacis erant, quemadmodum apparebat, servarent, is, qui tunc horum locorum gerere prefecturam jussus erat, certo modo, quadamque ex causa rerum divinarum peritas illius, qui tunc nobis imperare a Deo erat sortitus, aures adversus Runchinorum d regem, nomine Perbundum e, veluti qui affectu animoque fraudulentamente mala adversus civitatem nostram meditaretur, per criminum delationes ferit.

Perbundus, nationis Sclavice rex, perfidie accusatus.

186 Qui